

Merparten av vandrings- och laxfiskarna fortfarande hotade – det finns dock ljusglimtar

Enligt den senaste hotbedömningen är 12 av de 75 fiskarter eller ekologiska typer som omfattades av bedömningen hotade (dvs. 16 procent). De mest hotade fiskarna är fortfarande röding i Saimenområdet och insjölax samt harr i havsområdena och ål. Havsöringens tillstånd har förbättrats något, men laxfiskarnas situation är på det hela taget dålig. Dessutom har lakens och flundrans tillstånd försämrats.

Ålens tillstånd har tydligt försämrats såväl i Finland som i resten av Europa. Därför har den nu klassificerats som **akut hotad**, från att tidigare ha varit starkt hotad. I den högsta hotkategorin finns fortfarande också röding i Saimenområdet och insjölax samt harr i havsområdena. De naturliga individförekomsterna av dessa är väldigt få och den naturliga förökningen otillräcklig. Därför stärker man dessa fiskbestånd genom odling och utplantering. När det gäller röding och insjölax har antalet lekfishar ökat de senaste åren, vilket ger lite framtidstro, speciellt i och med att önskat fiske och fiskens lekmöjligheter har börjat uppmärksammas i allt högre grad.

Marko Svärd från Naturresursinstitutet visar upp en insjölax på 7 kg, fångad vid Kuurna i Pielis älv. Bild Jorma Piironen, Naturresursinstitutet.

I den nästhögsta hotkategorin, dvs. **starkt hotade** arter, finns fortfarande havsbestånden av älvsik, de sydliga öringsbestånden och havsöring. Vårdåtgärder som har haft god effekt på havsöringens naturliga förökning, såsom rivning av vandringshinder samt fiskvägar, restaurering av lekplatser och begränsningar i fisket, har i flera år och älvar bidragit till ökat antal öringsyngel. Därför har hotgraden för havsöring kunnat sänkas från akut hotad till starkt hotad, även om de havsöringar som fångats fortfarande huvudsakligen härstammar från utplanteringar, och ytterligare skyddsåtgärder behövs.

De sydliga bestånd av harr som finns kvar har på grund av det försämrade tillståndet nu placerats i hotkategorin **sårbar**, från att tidigare ha klassificerats som nära hotade. Som sårbara klassificeras

fortfarande också bestånden av planktonsik, havsbestånden av sandsik samt Ishavs- och Östersjö laxen. Laxens tillstånd har delvis förbättrats, men inte tillräckligt för att hotgraden ska kunna slopas.

Nissöga, som tidigare klassificerades som en hotad art, har tack vare en ökad mängd information nu kunnat överföras till kategorin **nära hotad**. I kategorin nära hotade arter infördes även flundra och lake som nya arter. Fångsten av dessa har minskat betydligt i havsområdena. Svart smörbult, sjustrålig smörbult och tångspigg listades också som nära hotade.

Hotet kan minskas om man eliminerar vandringshinder och förbättrar vattenkvaliteten

En av de största orsakerna till att vandringsfiskar är hotade är de vandringshinder som hindrar lekfiskar från att nå förökningsområdena och deras avkomma från att ta sig därifrån. Ju fler vandringsfiskälvar där det byggs fiskvägar eller fiskleder förbi dammar och där vandringshinder rivs, desto bättre är förutsättningarna för naturlig förökning som gör att de hotade fiskbestånden växer.

Avloppsvatten från gruvor, industrin, tätorter och jord- och skogsbruket stör fiskarnas förökning. Om man förbättrar vattenkvaliteten och syreläget genom åtgärder som minskar vattnets surhet, mängden främmande ämnen och mängden näringsämnen, bidrar det till bättre förökning bland många fiskarter och därmed större bestånd.

Det är viktigt att följa de allt striktare fiskebestämmelserna om minimimått och fisketider. Genom att låta bli att fånga öring, lax, harr eller saimenröding som inte fyller minimimåttet bidrar man till att öka arternas avkomma, vilket också leder till större fångster och fångstfiskar.

Hotgradsklassificering av Finlands fiskar och rödlistade arter 2019

	Nationellt utdöd (RE)	atlantisk stör, mal	2
Hotade	Akut hotade (CR)	insjö lax, saimenröding, havsbestånden av harr, ål	4
Hotade	Starkt hotade (EN)	havsöring, älvsik, öring i södra Finlands vattendrag	3
Hotade	Sårbara (VU)	Östersjö lax, Ishavslax, planktonsik, sandsik, harr i södra Finland	5
	Nära hotade (NT)	lake, svart smörbult, flundra, asp, insjö sik, tångspigg, sjustrålig smörbult, nejonöga, öring i de nordliga vattendragen, nissöga	10
	Kunskapsbrist (DD)	spetslångebarn, tejestefisk, rötsimpa, oxsimpa, större ringbuk, sandsik i vattendragen, älvsik i vattendragen	7

Bedömningen av hotade fiskarter utfördes av en expertgrupp vid Naturresursinstitutet under ledning av jord- och skogsbruksministeriet.

Mer information

Lauri Urho, specialforskare, Naturresursinstitutet, tfn 0400 143 049, fornamn.efternamn@luke.fi

Marja-Liisa Koljonen, specialforskare, Naturresursinstitutet, tfn 0295 327 315, fornamn.efternamn@luke.fi

Länkar

- [Rödlistade arter i Finland 2019](#)
- [Webbtjänst för rödlistningen](#)